

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
БЕРЕСТИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Сергій РЯБОКІНЬ

«05» березня 2025 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

Обговорено та схвалено
на засіданні Педагогічної ради коледжу
(Протокол № 2 від 05.03.2025 року)

Берестин, 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти Берестинського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (далі-Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності і регулює організацію самостійної роботи здобувачів освіти у коледжі.

1.2. Мета положення – визначити основні засади організації і контролю самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти (далі – СРЗФПО) та проведення індивідуально-консультативної роботи викладачів зі здобувачами освіти.

1.3. Вихідні складові цього положення відповідають вимогам чинних нормативних документів Міністерства освіти і науки України, що визначають організаційно-правові засади організації освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти.

1.4. СРЗФПО – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРЗФПО є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи.

1.5. Метою СРЗФПО є послідовне самостійне засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, яке спрямоване на поглиблення знань, набуття і розвиток практичних навичок та вмінь, що сприяють отриманню професійних компетенцій майбутнього фахівця, розвитку його самостійності та ініціативності.

1.6. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача освіти, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього компонента.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного освітнього компонента, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

1.7. Організація СРЗФПО передбачає забезпечення необхідними навчально-методичними, інформаційними та іншими ресурсами для самостійної роботи за усіма видами навчального навантаження здобувача освіти.

2. ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1 Основними видами СРЗФПО у Коледжі є:

- підготовка до усіх видів аудиторних занять та опрацювання матеріалу лекцій, практик і лабораторних робіт, який було отримано під час занять, що передбачає систематизацію та опрацювання матеріалу, самостійний розгляд питань, самоконтроль засвоєння матеріалу, вивчення теоретичного матеріалу до практичного чи лабораторного заняття, попереднє ознайомлення із планом заняття, пошук додаткової інформації тощо;
- вивчення окремих тем або питань змістового модуля, які у робочій програмі освітнього компонента винесені для самостійної роботи, що передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, складання конспекту із даних тем або питань, розробку плану відповідей, виконання практичних завдань за темами, систематизацію інформаційних джерел тощо;
- підготовка рефератів, оглядів, виступів, доповідей на практичні заняття, що передбачає самостійне опрацювання інформаційних джерел, проведення аналізу та систематизації матеріалу за темою тощо;
- підготовка до участі у наукових семінарах, конференціях; опрацювання та підготовка тез доповідей, що передбачає самостійне проведення наукового дослідження або його частини і представлення результатів;

- виконання індивідуальних завдань (розрахунково-графічних, контрольних, творчих проєктів), що передбачає пошук та обґрунтування інформації, опрацювання фахової та довідкової літератури і представлення висновків;
- виконання завдань для самоконтролю знань, що передбачає вирішення практичних завдань із подальшою перевіркою результатів, проходження тестів тощо;
- виконання творчих завдань з профільних освітніх компонентів;
- освоєння проєктних та виробничих технологій, необхідних для вирішення практичних завдань технології, образотворчого мистецтва тощо;
- підготовку до участі у студентських олімпіадах, конкурсах, підготовку до виставок робіт здобувачів освіти (творчих робіт, творів живопису тощо).

2.2 Основні види представлення результатів самостійної роботи:

Виступ-доповідь на задану тему. Особливістю підготовки виступів є спрямованість на подання інформації та результатів усно, що сприяє розвитку комунікативних якостей, культури мовлення;

Контрольна робота-індивідуальне завдання, яке передбачає самостійне виконання здобувачем освіти певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу;

Курсова робота – робота здобувача освіти, яка містить в собі елементи самостійного дослідження та конкретні завдання щодо об'єктів діяльності майбутнього фахівця;

Реферат – стислий огляд декількох наукових або навчальних, навчально-методичних праць(статей, матеріалів конференцій, підручників, навчальних посібників тощо).У процесі самостійної роботи над рефератом здобувач освіти набуває навичок аналізу, порівняння, узагальнення різних підходів, поглядів, напрямів, а також формування власних висновків із питань, які розкривають зміст реферату;

Графічна робота – індивідуальне завдання, яке передбачає вирішення конкретного практичного завдання з обов'язковою наявністю графічного матеріалу;

Творче завдання з профільних освітніх компонентів – робота здобувача фахової перед вищої освіти(графічно-розрахункова, живописна, проектна, макетна тощо), яка передбачає креативне виконання, правильне оформлення та подачу результату;

Тези доповіді – науковий текст, в якому коротко викладено основний зміст досліджень. Тези передують виступу на конференціях і спрямовані на ознайомлення спільноти із основним змістом дослідження.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1. Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретного освітнього компонента. Це:

- державні, галузеві стандарти фахової передвищої освіти за спеціальністю;
- навчальні плани;
- навчальні програми та робочі навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових освітніх компонентів;
- програми навчальної, виробничої, переддипломної та інших видів практик;
- підручники, навчальні та/або навчально-методичні посібники;
- наукова, фахова монографічна і періодична література;
- інтерактивні навчально-методичні комплекси освітніх компонентів;
- інструктивно-методичні матеріали, вказівки до семінарських, практичних і лабораторних занять;

- індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи здобувачів освіти;
- контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з освітніх компонентів для перевірки рівня засвоєння здобувачами освіти змістових модулів;
- методичні рекомендації до виконання курсових робіт;
- конспекти лекцій викладача; електронні підручники, електронні конспекти лекцій;
- комплекти тестових завдань.

3.2 Завдання для самостійної та індивідуальної роботи можуть також входити до кожного змістового модуля освітнього компонента з визначеною системою оцінювальних контрольних параметрів. Результативність виконання конкретних завдань оцінюється в балах. Зазначена кількість балів може бути різною для різних типів завдань. У кожному конкретному випадку враховується важливість завдань, його вагомість та трудомісткість. Повний перелік завдань для самостійної та індивідуальної роботи, їх оцінка, терміни та умови виконання розробляються викладачем, погоджуються у встановленому порядку та доводяться до відома здобувачів освіти на початку вивчення модуля.

3.3. У робочій навчальній програмі з освітнього компонента визначена кількість годин на самостійну; конкретизовано завдання для самостійної роботи, кількість годин на їх виконання та кількість балів. Результативність виконання конкретних завдань оцінюється в балах. Зазначена кількість балів може бути різною для різних типів завдань.

3.4. Викладач визначає у робочій програмі освітнього компонента: розділи, теми, окремі питання, задачі, які виносяться на самостійне опрацювання; форми представлення та критерії оцінювання результатів самостійної роботи.

3.5 Кожен освітній компонент забезпечується дистанційним курсом навчання у віртуальному освітньому середовищі Коледжу на Google диску.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1 Організація СРЗФПО – система заходів з цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного забезпечення систематичного й ефективного опрацювання здобувачем фахової перед вищої освіти матеріалу освітнього компонента (практики, курсового проекту тощо).

4.2 Організацію самостійної роботи забезпечують викладачі, наставники груп, циклові комісії, бібліотека Коледжу.

4.3 У процесі організації СРЗФПО викладач:

- здійснює консультативну підтримку у хмарному сховищі даних віртуальному освітньому середовищі Коледжу. Та інших платформах, зокрема Google Classroom, ZOOM. Використання GOOGLE ДИСКА сприяє ефективній взаємодії учасників освітнього процесу та привчає до цифрового стилю роботи;

- проводить очні консультації за відповідним графіком;

- контроль і оцінювання результатів СРЗФПО.

4.4 Циклові комісії:

- забезпечують доступ здобувачів фахової перед вищої освіти до навчальних аудиторій, комп'ютерних лабораторій для здійснення самостійної роботи;

- забезпечують доступ до навчально-методичного забезпечення циклових комісій;

- розробляють і доводять до відома здобувачів освіти графік проведення очних консультацій викладачами циклової комісії.

Графік проведення консультацій розміщується на інформаційних стендах та інформаційних ресурсах циклової комісії.

4.5 Наставник академічних груп здобувачів освіти першого року навчання включають до плану своєї роботи питання організації самостійної роботи здобувачів, які розкривають види самостійної роботи, здійснення інформаційної підтримки, форм самоконтролю та контролю, напрямів роботи тощо.

4.6. Бібліотека Коледжу здійснює :

- надання здобувачам освіти бібліотечних послуг згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до бібліотечних та інформаційних ресурсів;
- організацію занять бібліотекознавства та бібліографії.

5. КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1 Організація СРЗФПО передбачає самоконтроль здобувачів фахової передвищої освіти щодо засвоєння матеріалу освітнього компонента, контроль викладача за виконанням плану роботи і результатами самостійної роботи відповідними підрозділами.

5.2 До засобів самоконтролю самостійної роботи відносять:

- обґрунтування та логічність викладення самостійно опрацьованого матеріалу;
- перевірка виконання завдань за допомогою рекомендованих джерел тощо.

5.3 Завдання для самоконтролю самостійної роботи забезпечують:

- можливість оцінити повноту та якість засвоєння матеріалу освітнього компонента;
- формування системного погляду на матеріал освітнього компонента;
- засвоєння нової термінології, розвиток професійного мовлення та навичок презентації матеріалу;
- усвідомлення міждисциплінарних зв'язків і систематизації знань;
- заохочення до вивчення додаткового матеріалу.

5.4 Контроль викладачем самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти може здійснюватись у такій формі:

- опитування під час проведення усіх видів контрольних заходів;
- тестування на освітніх платформах;

- проведення контрольних робіт;
- опитування під час аудиторних занять;
- перевірка правильності виконаних завдань;
- захист рефератів, творчих проєктів, творчих робіт;
- перевірка і представлення до захисту курсових (графічних) робіт.

Можливі види самостійної роботи здобувачів освіти, форми контролю та звітності

Види та форми самостійної роботи здобувачів освіти	Форми контролю та звітності
1. Підготовка до поточних аудиторних занять	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Підготовка до семінарських (практичних, лабораторних) занять	1.3. Активна участь в семінарських (практичних, лабораторних) заняттях
1.4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.4. Написання контрольної роботи тощо
2. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу	2.1. Обговорення підготовлених матеріалів під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій
2.2. Написання реферату(есе) за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату(есе) під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій
2.3. Аналіз наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій
2.4. Практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення	2.4. Обговорення підготовлених матеріалів, участь у діловій грі.
2.5. Написання курсової роботи	

	Перевірка правильності виконання завдань 2.5. Захист курсової роботи
3. Наукова робота	
3.1. Участь у роботі студентського наукового товариства. Участь у наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Підготовка наукових публікацій (статей, тез доповідей) 3.3. Участь у конкурсах студентських наукових робіт, студентських олімпіадах 3.4. Виконання завдань у рамках дослідницьких проєктів циклової комісії	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку 3.3 Використання матеріалів у звіті за семестр, рік
4. Практика	
4.1. Ознайомлювальна, навчальна, виробнича, переддипломна практика, участь в тренінгах	4.1. Звіт за результатами практики